

VÍZ~HANG

Az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság hivatalos lapja
III. évfolyam, 3. szám
2019. szeptember

CÍMLAPPOTÓ:
Dömötör Szilveszter: Árnyékban

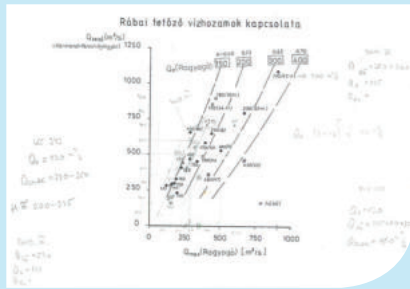
Nyári-ősz bejárások

Víztudomány

Kerék Gábor: Környezetbiztonsági kockázatok csökkentése a Rába vízgyűjtőjén

A Rába folyó és árvizei az elmúlt évszázadok során és napjainkban is alapjaiban határozzák meg a kislétföldi és általában a nyugat-dunántúli ember életét. A Rába rendezetlen medre és völgye az elmúlt időkben jelentős anyagi károkkal járó elöntéseket okozott az Alpokalján, a Kemenesalján és a Kislétföldön. A Hanság árvízmentesítése érdekében már 1650 és 1700 között végeztek folyószabályozási munkákat a Rábán. A Rába árvizeiről részletes feljegyzések a Rábaszabályozó Társulat megalakulásának időpontjától, 1875-től állnak rendelkezésre. Már ekkor felismerték az árvízi előrejelzés fontosságát.

1. ábra,
Grafikus előrejelzési segédlet

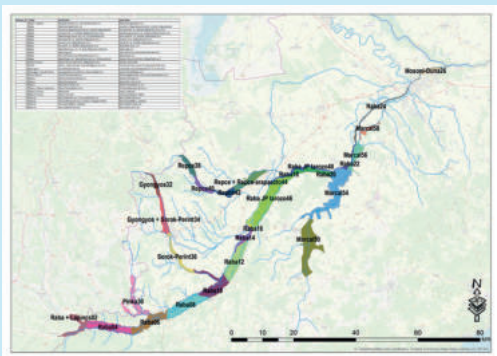
Folyóink vízjárásának mindenkor ismerete és várható alakulása számos vízgazdálkodási feladat alapja, az árvízi védekezésért felelős szervezetek munkájában, valamint a katasztrófavédelmi veszélyhelyzeti tervezésben is kiemelt jelentőségű. Árvizek levonulása esetén a helyi védekezésért felelős szervezetek az árvízi védekezés műszaki, logisztikai, gazdasági támogatása érdekében saját előrejelzéseket készítenek. Ezeket az általában hagyományos módszerekkel készült előrejelzéseket egészíti egy automatikus előrejelző rendszer, mely a „ProRaab(a) Rába előrejelzési modellje” c. projekt keretében valósult meg. Az elkészült, és jelenleg is üzemelő árvízi riasztórendszer alapja egy NAM csapadék-lefolyás modell, amely 1 dimenziós hidrodinamikai árhullám-transzformációs modellhez kapcsolódik, és vízmérce-szelvényekben 6 napos időelőnyű vízjárást számít a NAM modellből a folyóhálózati modellbe belépő vízhozam levezetésével. A kapcsolt hidrodinamikai modell a Rába teljes vízgyűjtőterületét magában foglaló vízhálózat, mely összesen 151 db, 1623 km hosszúságú azonosítható folyóágot jelent.

A modell a hidrodinamikai folyamatokat fizikai alapú parciális differenciálegyenletek (St. Venant egyenletek) numerikus megoldásával diszkrétizálja. A modellrendszer szerves részét képezi az adatasszimilációs modul, és a modellfutáshoz szükséges meteorológiai és hidrológiai adatok folyamatos rendelkezésre állását, és áramlását biztosító keretrendszer.

A modellrendszer felső határfeltételként az ECMWF és a ZAMG 6 napos meteorológiai hőmérséklet és csapadék-előrejelzéseit, alsó peremfeltételként pedig az Országos Vízeljáró Szolgálat 6 napos hidrológiai előrejelzéseit használja, eredményei pedig a folyóhálózat meghatározott szelvényeiben órás időbeni felbontással számított vízhozamok és vízszintek 144 órás időelőnyvel, óránkénti frissítéssel.

A modell egy-egy helyi változata a szombathelyi és a győri igazgatóság szakértői számára biztosítja a központi előrejelzéstől gyakorlatilag független előrejelzési forgatókönyvek elemzését is.

A közelmúlt informatikai fejlődése, valamint a ProRaab(a) modell időszerű felújítása mellett fogalmazódott meg annak igénye is, hogy a Rába nyílt ártéri településeinek védelme, valamint a Rába-völgy általános árvízvédelme érdekében valós időben 2 dimenziós modell alkalmazásával jelezzük előre a Rábán levonuló árvizek völgyi elöntéseit. A ProRaab(a) modellrendszer továbbfejlesztéseként jelenleg futó projekt „Raab Flood 4cast – Árvízi elöntési területek határon átnyúló időbeli és térbeli előrejelzése az árvíz- és katasztrófavédelem bevetési tervezésének támogatásához” címmel nyert támogatást az INTERREG V-A Ausztria Magyarország 2014-2020 Együttműködési Program keretén belül. A felújított modell-struktúra igényeinek megfelelően a magyarországi vízgyűjtők csapadék-lefolyás modelljeivel bővül a modellrendszer, mely magában foglalja a csapadék-előrejelzés feldolgozásának fejlesztését, valamint a hóolvadási és szivárgási adatok pontosítását. Az osztrák modellrész a peremfeltételeken keresztül van hatással a magyar rendszerre, a hidrológiai előrejelzések (1D modellel) 18 meteorológiai ensemble-tagra készülnek adatasszimilációval és nélkülük.

2. ábra, A Rába valós idejű
2D modellrendszerének
szegmentálása (szerkesztette: a szerző)

A 2D elöntésmodell-szimulációk ütemezett futtatása és publikálása a 2. sz. ábrán látható módon a Rába magyarországi vízrendszerén szegmentált térbeli felépítéssel tervezett. A 2D modellek végeredményként az egyes számítási szakaszokra és ensemble tagokra egyesített georeferált raszteres állományokat eredményeznek az elöntés mélységmezőjéről. Az elöntéstérképeket összesen 3 hozzáférési szinten tervezzük megjeleníteni. Ennek oka, hogy a civil lakosság veszélyérzékelése szempontjából egy előrejelzett árhullám várható elöntéseinek megjelenítése és közreadása a szakmai igényeken túl meglehetősen összetett morális és pszichés kérdés is, ami csak megfelelő szakmai kontroll mellett tehető közzé. A valós idejű 2D modellek alkalmazása új dimenziót nyithat hazánk árvízvédelmi célú döntéstámogató rendszereiben, mivel nem kevesebbre vállalkozik, minthogy 4 órás időlépcsőben – valós időben – adjon számszerűsített információkat egy-egy árhullám várható elöntéseiről, számszerűsítve annak térbeli kiterjedésének bizonytalanságát is. Az

árvízi riasztórendszer üzembeállításával a Rába töltésezett szakaszain a védekezés időelőny – itt természetesen a felkészülés időelőnyét kell érteni – számottevően növekedhet, mivel egyes árvízi események már az előrejelzett csapadéktevékenységből becsülhetők, természetesen nem figyelmen kívül hagyva a meteorológiai modellekben rejlő bizonytalanságokat.

HIDROLÓGIA, HIDROMETEOROLÓGIA, VÍZRAJZ

Időnként szélsőséges hőmérsékleti és csapadékviszonyok jellemezték az elmúlt fél éves időszakot.

A tél végén és a tavasz első kétharmadában (február, március, április) az átlagosnál 1-3 °C-kal magasabban alakultak a havi középhőmérsékletek, miközben a lehulló csapadék havi összegei csak 20-80%-át érték el az ilyenkor szokásos értékeknek. Májusban az ellenkező irányba lendültek át az időjárási jellemzők. A hónap folyamán rendkívül csapadékos és hűvös volt térségünk időjárása. Például május 5-én és 6-án egy markáns hidegbetörés hatására a nagyjából 300 m-nél magasabb dombvidéki területeken átmenetileg néhány cm-nyi megmaradó hó is hullott. A május havi csapadékösszeg az átlagos mennyiség 160-250%-a volt, a havi középhőmérséklet pedig 3-4 °C-kal maradt el a sokéves átlagtól. Júniustól ismét beköszöntött a száraz, meleg idő: a három nyári hónap középhőmérséklete 1-4 °C-kal volt magasabb az átlagosnál, a havi csapadékösszegek pedig változatos területi eloszlásban a tavaszihoz hasonló módon többnyire 20 és 80% között viszonyultak az átlagértékekhez.

A tavaszi hóolvadás a Dunán érkező vízhozamot igazgatóságunk területén a csapadékszegény év eleji időszakban is átlag körül (80-117%) tartotta. Májusban a sok csapadék hatására két egymást követő – Nagybajcsnál, Komáromnál és Esztergomnál készülségi szintet is elérő – árhullám vonult le a folyón. A májusi csapadéktöbblet következtében a májusi és júniusi átlaghozam 10-30%-kal haladta meg az időszak sokéves átlagot. A száraz nyári hónapokban jelentősen csökkent a szállított vízmennyiség. Júliusi és augusztusi vízhozama 10-30%-kal már elmaradt az időszakra jellemző értéktől.

A Rába által szállított vízhozam az igazgatóság területén február óta folyamatosan és jelentősen (40-70%-kal) alacsonyabb volt, mint az adott hónapra vonatkozó sokéves átlagérték. Jelentős árhullám nem vonult le a folyón. A legalacsonyabb vízhozamok a nyár folyamán alakultak ki: a ragyogói szelvényben többször is tartósan 5 és 10 m³/s közötti mennyiségeket lehetett mérni.

(Gyüre Balázs)

Rövid hírek

A Felső-dunai mellékág projekt folyamatban lévő kivitelezési munkái

Előző lapszámunkban már beszámoltunk arról, hogy idén tavasszal megkezdődtek a „Felső-dunai mellékág-rendszerek árvízvédelme és vízpótlása I. ütem” című KEHOP projekt kivitelezési munkái. Az alábbiakban részletezzük a jelenleg is folyamatban lévő műtárgy átalakítási munkákat a Szigetközi Hullámtéri Vízpótló Rendszerben:

Ferde-gát átalakítása: a kőműben lévő korábban is meglévő visszabontás szelvénybővítése (ld. fotó), úgy hogy az ökológiai átjárhatóság is biztosított legyen. (Duna folyam 1839,1 fkm szelvényében)

A Barkás-ág rányitása az Öreg-Duna medrére: A Barkás-ág és a Duna főmeder élő kapcsolata az ág felső végének betöltésével megszűnt. Az ág jelenlegi állapota még elfogadható, azonban nagyvízes időszakban lehetőség nyílna frissvízes átöblítésére a Duna part lesüllyesztésével (vápaszerűen), töltőbukó kialakításával. (Duna folyam 1834,9 fkm szelvényében)

Szürkei töltőbukó (ÁS-2) átalakítása: A töltőbukó eredeti funkciója – a Duna vízszintjének süllyedése miatt – gyakorlatilag megszűnt. Az ág jelenlegi állapota még elfogadható, azonban nagyvízes időszakban lehetőség nyílna frissvízes átöblítésére a töltőbukó visszabontásával. (Duna folyam 1822,3 fkm szelvényében)

A Barkás-ág és a Szürkei töltőbukó bekötése is árvízkor, mint árapasztó vápa funkcionálhat, és az árvízi levezetésre is pozitív hatással lesz. A vápa szintjét az árasztásos vízszinthez kellett igazítani, attól 20 cm-rel magasabb szintre kiépítve, megakadályozva a vízpótló rendszerbe táplált víz visszajutását („kiszökését”) a Dunába.

Lénai-ág vízkivételi műtárgy építése: A Lénai-ág felső szakaszát a Dunakiliti duzzasztómű építésekor betöltötték. Most ennek az ágnak a rehabilitációja kezdődött meg a Görgetegi Duna-ág jobb partján, egy vízkivételi, ún. beeresztő műtárgy kiépítésével az ág vízpótlása érdekében. (Duna folyam 1839,8 fkm szelvényében)

Denkpáli ágvéglezárás melletti bal parti árapasztó fejlesztése: A Cikolai ágrendszer alsó végében lévő Denkpáli létesítmények árvízi tehermentesítését szolgálja az árapasztó vápa fejlesztése.

További információ: <http://felsodunaprojekt.ovf.hu/>
(Kertész József)

Bejárások és felülvizsgálatok a nyári-őszi időszakban

A vízügyi igazgatóság az alapfeladatainak való megfelelése érdekében, a jogszabályokban és egyéb előírásokban meghatározott módon és tartalommal minden évben megtartja a vízkárelhárítási létesítmények felülvizsgálatát. Ennek célja, hogy megvizsgáljuk az árvízvédelmi, belvízvédelmi, vízminőségi kárelhárítási létesítmények üzemelési állapotát, védőképességét, és ennek ismeretében felkészüljünk a jövőben esetlegesen bekövetkező védekezések sikeres végrehajtására.

A felülvizsgálatokra való felkészülés 2019. június 11-én egy előzetes eligazítással kezdődött, ahol összefoglalásra kerültek az ideai elvárások és feladatok.

A tavaszi szakaszvédelemvezetői bejárásokat minden árvízvédelmi szakaszon megtartottuk. A szivattyútelepek többségének gépészeti ellenőrzését és üzempróbáját a tavaszi belvízvédekezések alkalmával végeztük el.

Az árvízvédelmi töltésben lévő általános és részletes műtárgyfelülvizsgálatokra, valamint a nagyműtárgy felülvizsgálatokra és a vízrendezési műtárgyak felülvizsgálataira június és augusztus között került sor. A folyam-, folyó- és tószabályozási bejárások keretében a nyári hónapokban lezajlott a Rába, a Mosoni-Duna, az Öreg-Duna és a Szigetközi Hullámtéri Vízpótló Rendszer bejárása. Szeptemberben a Fertő tó bejárását az osztrák fél, a Nemzeti Park és az OVF részvételével, illetve a Duna alsó szakaszának bejárását a szlovák féllel együttműködve hajtottuk végre.

Szintén szeptemberre ütemeztük be a védelmi anyagok felülvizsgálatát, a védelmi raktárak ellenőrzését és a véderdők szemléjét, illetve a vízrajzi létesítmények és informatikai berendezések felülvizsgálatait.

A bejárások és felülvizsgálatok tapasztalatai alapján, valamint az egész éves elvégzett munkára vonatkozóan készül az igazgatóság „Értékelő jelentése”, melyet az OVF-nek december 10-ig kell megküldeni.

(Tóthné Villand Anita, Prikler Viktória)

Az ügyeleti tárgyaló névadó ünnepe

Már harmadik éve, hogy hagyományteremtő céllal hirdettük meg tárgyaló névadó pályázatunk munkatársaink körében.

A kezdeményezést az motiválta, hogy szeretnénk a korábban igazgatóságunkon dolgozott, de sajnos már elhunyt kiváló szakemberek emléke előtt tisztelni azzal, hogy évente elnevezünk róluk egy-egy tárgyalót.

Az idei évben székházunk I. emeleti vízkárelhárítási ügyeleti tárgyalójára írtunk ki pályázatot. A Névadó Bíráló Bizottság a beérkezett pályázatok elbírálása után Zorkóczy Zoltán (ld. fotó) neve mellett döntött.

2019. június 11-én került sor az ünnepségre, melyen Láng István főigazgató úr és Németh József igazgató úr méltatta Zorkóczy Zoltán életpályáját és ünnepélyes keretek között felavatták a tárgyaló nevét. Az egykori szakember önéletrajza kifüggesztve megtalálható a teremben.

(Szabó Henriett)

Mederfelmérő hajó érkezése

Igazgatóságunk a CEF Fairway nemzetközi projekt keretein belül új, többsugaras mérőrendszerrel felszerelt mérőhajóval (és a kapcsolódó feladataival) gazdagodott. A többsugaras medermérés lehetővé teszi a meder részletes „szkennelését”, ezáltal rendkívül nagy pontosságú és felbontású térképezését.

A projekt keretein belül összeállított térképek a belvízi hajózás támogatására szolgálnak,

naprakész adatokat biztosítanak a gázlókról, szűkületekről. A most átadott mérőhajóval együtt a teljes Duna szakaszon összesen 9 többsugaras mérőhajó dolgozik majd.

A 7 méter hosszú Alutec Boats LC 700BC típusú alumínium kabinos hajóra egy kétmérféjes NORBIT multibeam mérőrendszer került.

A CEF projektben vállalt mérési feladatok felosztása:

- a HVB döntése alapján a magyar-szlovák szakasz mérése megosztva a szlovák féllel, egysugaras mérési technológiával, 50 méterenkénti szelvényezéssel,
- a hajóúttengely hosszirányú mérése,
- gázlómérések a teljes hazai Duna-szakaszon (52 helyszínen) multibeam technológiával.

A medermérés dedikált személyzete a mérés-technikus (operátor), aki a teljes felmérési folyamat végrehajtásáért, adatfeldolgozásáért és a mért adatok átadásáért, szükség szerint a publikálásáért felelős, illetve a hajó vezetője. A mérőhajót a Műszaki Biztonsági Szolgálat üzemelteti, aki a hajóra biztosítja a megfelelő képesítésű hajóvezetőt.

A megnövekedett medermérési feladatok végrehajtására az Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Osztály felmérő szakcsoportot állított fel Kötél Pál csoportvezető vezetésével.

(Kötél Pál)

Emléktábla avatás a Győr-Gönyű Országos Közforgalmú Kikötőben

A 2019. márciusban megjelenő számunkban már beszámoltunk arról, hogy a Győr-Gönyű Országos Közforgalmú Kikötő 2018. év végén két rangos elismerésben is részesült. Az Építőipari Nívódíj elnyerését a projekt résztvevői által állított emléktábla hirdeti, amelynek ünnepélyes keretek közötti avatására 2019. május 23-án került sor a kikötő H4 hajó szervizállás kezelőépületénél. Az eseményen Pallay Tibor Kuratóriumi elnök mondott ünnepi beszédet, továbbá a generálkivitelező és a tervező képviselője is felszólalt. Az eseményt Németh József ÉDUVIZIG igazgató pohárköszöntője zárta.

(Szabó Henriett)

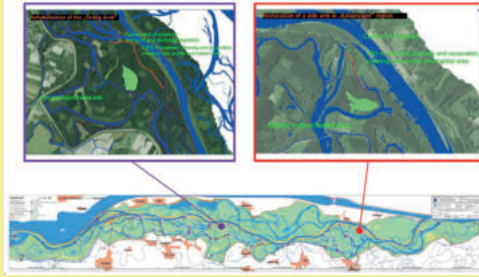

PROJEKT JEINK

MICROTUS-2 - Az északi pocok élőhely-rehabilitációs programja

Az északi pocok mehelyi alfaja ritka, endemikus állat, melynek az összes egyede csupán egy aránylag korlátozott nagyságú területen található meg. A Kárpát-medence északnyugati részében fordul elő, ahol leginkább a Duna folyó közelében találkozhatunk vele. Élőhelyei megtalálhatók Szlovákiában, Ausztriában és Magyarországon területén. A Microtus-II LIFE-projekt (LIFE17 NAT/SK/000621) egy előző sikeres projekt folytatása, melynek fő célja ennek a kiemelt közösségi jelentőségű fajnak a védelme élőhelyeinek helyreállításával és megfelelő biokorridorok kiépítésével. A projekt szlovák vezető partnerrel (SK), osztrák és magyar partnerséggel zajlik 2018-2025 között. A program támogatás intenzitása 75%. Az ÉDUVIZIG költségvetése a projektben 128 MFT.

Az északi pocok élőhelyei a fokozódó mezőgazdasági termelés, erdőgazdálkodás és folyószabályozási tevékenységek következtében visszaszorulóban vannak. Kedveli a legelőket, kaszált réteket, nádvágásokat, illetve bozótosokhoz, erdőszélekhez vagy part menti növényzethez van kötve. Védelmének érdekében tehát ismét be kell vezetni a Duna mente területén a hagyományos gazdálkodást, felújítani a rétek és nádasok kaszálását, revitalizálni a láposokat és a part menti növényzetet. A projekt fő célja élőhelyeinek helyreállítása egyszeri beavatkozások segítségével. A beavatkozások a vizenyős területek rehabilitálására vagy módosítására irányulnak, összekapcsolva az élőhely fenntartásához szükséges területkezelés gyakorlatának megteremtésével.

A projektben kiválasztásra került a tervező, aki állapotfelvétel után vízjogi engedélyezési tervet készít, majd a kivitelezési munka elvégzéséhez szükséges eljárás alaplokumentumait adja át 2020 nyaráig. Igazgatóságunk a szükséges hivatali eljárásokat lefolytatja és várhatóan 2021. évben kezdődhet meg a terepi megvalósítás. A sikeres megvalósulás esetén az Élőhely Irányelv, Víz Keretirányelv és Árvízi Irányelv előírásainak megfelelő beavatkozásokat végeznek EU társfinanszírozásból, melyekre a KEHOP projektek nem, csak a Határon Átnyúló Együttműködési Programok biztosítanak fedezetet. Az élőhely rehabilitáció fokozza a hullámtér mozaikosságát és kedvezőbb levezető-képességi feltételeket teremt. A kivitelezések nyomán új turisztikai útvonalak is megnyílhatnak a térség bemutatására.

(Gombás Károly)

MAGYAR HIDROLÓGIAI TÁRSASÁG

A Magyar Hidrológiai Társaság 2019. július 3. és 5. között Pécsen, a Pécsi Tudományegyetem Műszaki és Informatikai Karán rendezte meg XXXVII. Országos Vándorgyűlését, Kvassay Jenő és Eötvös Loránd halálának 100. évfordulóján. A Vándorgyűlés 430 regisztrált résztvevője 15 szekcióban csaknem 190 előadást hallgatott meg. A Vándorgyűlés keretén belül sor került továbbá a vízzel foglalkozó szakmai szervezetek által 2006-ban kiadott Bökényi nyilatkozat tartalmi megújítására és aláírására is. A Magyar Mérnöki Kamara tagjai ebben az évben is lehetőséget kaptak arra, hogy az előadások meghallgatásával teljesítsék továbbképzési kötelezettségüket. Idén 124 résztvevő élt ezzel a lehetőséggel. Igazgatóságunkat 12 fő képviselte számos előadással többek között az ÁKK felülvizsgálat/EU Árvízi Irányelv, történelmi műtárgyak és rendszerüzemeltetési helyzetek bemutatása témakörökkel. A 2020. évi XXXVIII. Országos Vándorgyűlést Nyíregyházán szervezik majd meg.

(Gombás Károly)

HATÁRVÍZI EGYÜTTMŰKÖDÉS AZ ÉDUVIZIG TERÜLETÉN

A szlovák-magyar határvízi együttműködés keretében a felek meghívták egymást a határvíz érintő, elsőrendű árvízvédelmi töltések bejárására. A szlovák fél 2019-ben június 24-26. között tartotta a határvízi, Duna jobb parti védtöltéseinek és a töltésbe épült műtárgyak állapotának ellenőrzését, mely alkalommal sor került az árvízi felkészültség ellenőrzésére.

A Budapesten elsüllyedt Hableány turistahajó roncsainak kiemeléséhez, a munkálatok elősegítéséhez a Dunán rendkívüli vízkormányzás történt, melyet a szlovák fél hajtott végre a Bósi és a Dunacsúnyi duzzasztók segítségével. A vízkormányzás hatásaihoz igazgatóságunk a kiemelési munkálatokkal egyidejűleg hidrodinamikai modellezési feladatokat végzett, melyek kiértékelése megkezdődött.

Augusztus 22-én tartottuk a közös Öreg-Duna (1850-1811 fkm) bejárást. A bejárás során a felek képviselői megállapították, hogy ebben az évben nem jött létre olyan vízhozam az Öreg-Duna mederben, ami jelentősen megrongálta volna a partbiztosításokat. Mindkét fél véleménye szerint továbbra is nagyon fontos a meder vízszállító képességének növelése. Ez jelenleg a magról kelt növényzet eltávolításával javítható.

(Bartal Gergely)

A mi „műtárgyunk”

A PÁPOCI ZSILIP

Az ipari műemléki Páporci zsilip a 01.13. árvédelmi szakaszon a Rába jobb parti töltésébe, a 60+140 szelvényébe épített 2 x 2,5 x 3 méteres nyílású kő alépitménnyel készült. A patinás faragott kövekből készült robusztus fémszerkezettel ellátott mű önmagában is látványos vízepítési műtárgy. Az ármentesített területeken a Lánka patakban összegyűlő vizet vezeti – vezette a Rába medrébe.

A zsilip építése Neuschlosz Miksa és Freund Nándor társvallalkozók által 1892. május 25-én kezdődött. Építési akadályok, de különösen az alapozás nehézségei miatt a műtárgy csak 5 hónapos csúszással, 1893. május 15-re készült el. A munka magában foglalta a Rába 79 m hosszú töltésszakaszának átépítését, illetve kettős rámpa kialakítását is.

A megépítése óta eltelt 126 évben kevésszer látta el fő funkcióját, mivel a Lánka patak torkolati szakaszához csak a nagyobb vizek jutottak el („Cser árja”). A Lánka medrét többször rendezték, de mindhiába: a nyolcvanas évektől kezdve egyáltalán nem jutott el a patak vize a zsiliphez.

(Szabó Ervin, Krizsán Zsolt)

Tallózó

2019-ben az écsi FÉSZEK – Fiatalok És Szépkorúak Egymásért Közösségépítő Egyesület nyári gyermektáborának tematikája a környezettudatos életvitel és a víz, mint fő életelelem voltak. A 3-14 év közötti gyerekek tutajt építettek, „esőbotot” és víztisztítót készítettek, valamint meglátogatták a helyi vízművet és a ravazdi ásványvíz palackozót. Az ÉDUVIZIG a tábor szervezését a meglévő falitablók kiszállításával, fajtékók és kisvideók biztosításával támogatta. A 28 fős kisdíák csoport játékos és interaktív módon kaphatott szélesebb betekintést a természetes körforgás működésébe.

Écsi
„kitelepülés”

(Gombás Károly)

Országos
Jogi
Konferencia
Nyíregyházán

A Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság szervezésében 2019. májusában zajlott az Országos Jogi Konferencia Nyíregyháza-Sóstógyógyfürdőn.

Az Országos Vízügyi Főigazgatóság képviselőjében Láng István főigazgató adott tájékoztatást a középírányító szervezet érintő szervezeti változásokról, Bencs Zoltán hivatalvezető a vízügyi hivatásról tartott előadást.

A szervező Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság részéről Bodnár Gáspár igazgató ismertette az igazgatóságra vonatkozó főbb adatokat, és emelt ki több tevékenységet.

A konferencia során lehetőség nyílt a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Történelmi Gyűjtemény megtekintésére is, mely Nyíregyházán a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság Nyíri Szakasz mérnökségének épületében található és a vidék vízgazdálkodásának tárgyi és írott emlékeit őrzi.

(dr. Papp Ildikó)

2019. június 13-án Győrben a Széchenyi István Egyetemen tartotta ez évi első előadóülését az MTA VEAB Vízgazdálkodási Munkabizottsága.

Az ülésen a vízminőség-védelem elmúlt 50 évéről emlékeztek meg a résztvevők. Elsőként Dr. Varga Pál az OKTVF nyugalmazott helyettes vezetője tartott előadást a vízminőségi vizsgálatok elmúlt 50 esztendejéről, a laborok kialakulásáról, a szervezeti átalakulásokról és néhány izgalmas eredményeket hozó vizsgálatról, jelentős kárelhárítási eseményekről.

Ezt követően Méhes Nikoletta a NYUDUVIZIG-en működő labor működését mutatta be, majd Kóbor István a KDTVIZIG részéről a balatoni és velencei-tavi vízminőség-vizsgálatok rendjét és a működési tapasztalatokat ismertette. A népes hallgatóság az előadóülés végén még néhány hozzászólással és kérdéssel tette tartalmasabbá ezt a napot.

(Sütheő László)

MTA VEAB ülés
a Széchenyi
Egyetemen

Duna Nap a 12. Győrőc Fesztiválon

A Duna Védelmi Nemzetközi Bizottság (ICPDR) a Duna védelmére és fenntartható használatára irányuló egyezmény aláírásának (1994. június 29.) nyomán hívta életre a Nemzetközi Duna Napot. A jeles napot igazgatóságunk helyi szinten már harmadik alkalommal ünnepelte meg az idén július 6-7-én Győrben megrendezett Győrőc Fesztivál keretein belül a „vizes szakma” többi képviselőjével: a Győri Műszaki SZC Hild József Építőipari Szakgimnáziummal és a Pannon Víz Zrt.-vel együtt. Idén először a Széchenyi István Egyetem Közlekedésépítési és Vízmérnöki Tanszéke is csatlakozott „interaktív homokozó” nevű víz-terepviszonyokat bemutató eszközével.

Mind a négy szervezet a Bécsi kapu téren egymás mellett állította fel standját (ld. fotó balra lent), ahol igyekeztek megmutatni a gyerekeknek a vízzel kapcsolatos szakmák saját aspektusait.

Igazgatóságunk csapata (ld. fotó jobbra lent) a már hagyománnyá vált labirintus illetve „keresd a páriját”, a Győr árvízi látképét ábrázoló puzzle és a Felső-Szigetköz vízfolyásain végigvezetett „kenutúra” ügyességi játékein kívül idén még sokszínűbb kézműves játékokkal is készült: a gyerekek többek között színes papírból „fűzhatték” vagy ragaszthatták a halak pikkelyeit (ld. fotó fent), hattyút és polipot készíthettek, dekupázs technikával kavicsra halat ragaszthattak, illetve különböző kis eszközök segítségével megfesthették a vízi élővilágot is.

A két napos eseményen rengeteg gyerekekkel találkoztunk, ahol játékos formában szívesen ismertettük meg velük a víz és a vízi élővilág jelentőségét a vízügyi szakma szemszögéből.

(Szabó Henriett)

Kitüntetettjeink

A Magyar Hidrológiai Társaság (MHT) a 2019. május 23-i tisztújító közgyűlésén egy aktív és két nyugalmazott munkatársunkat is kitüntetésben részesített kiemelkedő szakmai tevékenységéért és a Társaság életében történő aktív részvételéért:

Pannonhalmi Miklós (ld. fotó balra) agrármérnök, környezetvédelmi szakmérnök, az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság nyugalmazott műszaki igazgató-helyettese Dr. Schafarzik Ferenc emlékérem kitüntetésben részesült.

Pro Aqua emlékérem kitüntetést kapott **Kovács Mihály** (ld. középső fotó) építőmérnök, az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Hansági Szakaszmerőiségének vezetője és **Szabó Richárd** (ld. fotó jobbra) is, aki vízgazdálkodási üzem mérnök és vízrendezési szakmérnök, az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság nyugalmazott csoportvezetője.

Kovács József a Műszaki Biztonsági Szolgálat anyag- és fogyóeszköz gazdálkodója a vízügyi ágazatban végzett kiemelkedő és magas színvonalú munkája elismeréseként 2019. augusztus 20-i állami ünnepünk alkalmából „Miniszeri Elismerő Oklevél” miniszeri elismerésben részesült.

A 2019. május 29-i budapesti Hableány hajótragédia utáni mentési munkálatokban több regionális vízügyi igazgatóság – köztük igazgatóságunk is – segítséget nyújtott. A feladatellátás során kiemelkedő teljesítményt tanúsított dolgozók elismerésben részesültek a Belügyminisztérium támogatásával.

Az elismeréseket a közelmúltban adta át Láng István az Országos Vízügyi Főigazgatóság vezetője az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság 3 munkatársának: **Bedő Zoltánné, Mariann** (ld. fotón balra) vízminőség-védelmi ügyintéző elismerő oklevélben, **Csabán István** hajóvezető és **Keserü Balázs** (ld. fotón jobbra) vízminőség-védelmi referens elismerő oklevélben és „sodrony” emléktárgyban részesült.

2019. augusztus 29-én **Németh Sándorné**, igazgatóságunk nyugdíjas kollégája, a helyi Nyugdíjas Klub vezetője személyesen vehette át aranyoklevelét 50 éves pályafutásáért Baján a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen.

Valamennyi elismerésben részesült kollégánknak szívből gratulálunk!

(Szabó Henriett)

2019. május 21-23. között a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság szervezte meg az éves országos vízrajzi mérőgyakorlatot. Az immár 30. alkalommal megtartott gyakorlatnak – a korábbi évekhez hasonlóan – két fő célja volt:

Az első a vízhozammérésre használt ADCP mérőeszközök körmérése kalibrációja, melyet ezúttal a Fehér-Körös kijelölt szakaszán (ld. fotó) hajtottak végre a mérőcsoportok.

A gyakorlat másik célja csomóponti mérések révén egy pillanatnyi vízhozam hossz-szelvény felvétele volt az Élővízcsatormán, amellyel a rendező VÍZIG munkáját segítették a vízrajzos kollégák.

A mérési feladatok nehézségét ezúttal az érintett vízrendszereket jellemző rendkívül kis felszínesések és az ebből fakadóan szélsőségesen alacsony vízsebességek jelentették.

A program szervezői jelentős hangsúlyt helyeztek továbbá a jó mérési gyakorlat elméleti és gyakorlati elsajátítására is.

(Dömötör Szilveszter)

Országos vízrajzi mérőgyakorlat Gyulán

Nemzetközi Duna Nap

Nemzetközi Duna Nap az ÉDUVIZIG szervezésében Győrben

A vízügyi ágazatban több éves hagyománnyá vált, hogy a Nemzetközi Duna Napot – a helyi megemlékezések mellett – egy központi rendezvénnyel is megünnepeljük, melyet az Országos Vízügyi Főigazgatóság minden évben

valamelyik regionális vízügyi igazgatósággal együtt annak területén szervez.

Az idei évben igazgatóságunkat érte a megtiszteltetés az esemény lebonyolítására az OVF-fel közösen. A több, mint 800 fős zártkörű ágazati rendezvénynek a Győr-Püspökerdőnél található Beeresztő zsilip környezete adott otthont 2019. június 28-án.

A fél 12-kor a vízi színpadon megtartott hivatalos megnyitón felszólalt Széles Sándor Győr-Moson-Sopron Megye kormány-megbízottja, Ing. Stanislav Gáborik, a Szlovák Vízgazdálkodási Vállalat vezérigazgatója és Kovács Ádám az ICPDR képviselőjében, továbbá Láng István OVF főigazgató, aki egy szép beszéddel köszöntötte az egybegyűlteket, amiben megosztotta a hallgatósággal, mit jelent vízügyesnek lenni.

A főzőcsapatok már délelőtt megkezdték tevékenységüket, minden szervezet nagyon felkészülten érkezett és látott neki az ételkészítésnek. A megnyitót követően megkezdődtek a sportversenyek is: a sárkányhajó verseny a rendezvény helyszínén, a Mosoni-Dunán zajlott 200 méteren, a futball mérkőzések pedig a győri Olimpiai Sportparkban.

Az alábbi eredmények születtek:

Főzőverseny:

1. helyezés: ATIVIZIG (ld. jobb szélén a harmadik fotó)
2. helyezés: TIVIZIG
3. helyezés: NYUDUVIZIG

Futballverseny:

1. helyezés: FETIVIZIG
2. helyezés: KÖTIVIZIG
3. helyezés: ADUVIZIG

Legjobb kapus: Ambrus Krisztián (FETIVIZIG)

Legjobb mezőnyjátékos: ifj. Ungvári István (KÖTIVIZIG)

Legsportszerűbb csapat: osztrák futballcsapat

Az idei évben igazgatóságunk kezdeményezésére egy vándorkupa indult újtárra, melyet a jövő évi Duna Napig a FETIVIZIG őriz majd.

Sárkányhajó verseny:

1. helyezés: ÉDUVIZIG !!! :-)
- (ld. fotó)
2. helyezés: KÖVIZIG
3. helyezés: TIVIZIG

Az est egyik fénypontja az idei évben igazgatóságunk ötlete alapján (reméljük hagyományteremtő céllal) újtárra indított lampionok elhelyezése volt: minden szervezet hozott egy saját készítésű, adott szervezetre jellemző módon illusztrált lampiont, melyet az eredményhirdetés után helyeztek el minden igazgató a Beeresztő zsilip csatornája mellett.

Az est sztárzenekara az R-GO volt, akik fergeteges bulihangulatot teremtettek. A napot a Hopparé zenekar zárta, akik ugyancsak remek talpalávalót húztak a még lelkes és táncolni vágyó kollégák részére.

Az OVF és igazgatóságunk több hónapja szervezte ezt a rendezvényt. Igazgatóságunk részéről több, mint 100 kolléga vett részt segítőként abban, hogy ez a nap ilyen jól sikerüljön. Felsorolni is nehéz lenne név szerint, de minden osztályról érkezett támogatás, melyet ezúton is szeretnénk megköszönni továbbá igazgatóságunkon kívül is mindenkinek, aki segített!

OKTATÁS, KÉPZÉS, TANFOLYAMOK

A Széchenyi Egyetemen 2019 őszi félévében MSc Infrastruktúra építőmérnöki képzés indul nappali, levelező oktatási formában. A levelező tagozaton az MSc Infrastruktúra építőmérnöki szakon három specializáció közül lehetett választani; közlekedésepítési, geotechnika, és vízépítés. A felvett hallgatók száma az MSc Infrastruktúra építőmérnöki szakra 80 fő. A képzés három féléves.

Ezen a szakon idén két győri vízügyes kolléga, Hofer Laura és Horváth Ádám fejlesztte tovább eddig megszerzett tudását.

Az első félévben az infrastruktúra mérnöki szak közös tárgyait hallgathatják a diákok, a második, és harmadik félévben a vízépítés specializációs tárgyai következnek. Az utolsó félévben a diplomamunka készítésével fejeződik be az oktatás. A vízépítés specializáción elsősorban a vízépítési műtárgyak tervezési, üzemeltetési és fenntartási, valamint a hidrológiai alkalmazások és a vízkészlet-gazdálkodás elméleti és gyakorlati háttéréről lehet majd bővebb ismereteket szerezni.

(Dr. Bene Katalin, szakirányfelelős, egyetemi docens, SZE)

Beszámoló a nyári vízügyes gyakorlatról

A Széchenyi István Egyetem hallgatói, mint gyakornokok, idén nyáron bepillantást nyerhettünk az ÉDUVIZIG működésébe és szervezeti felépítésébe. A 6 hét alatt sok oldalát ismerhettük meg az igazgatóságnak (a teljesség igénye nélkül): bejártuk a szakaszmérnökségek alá eső területeket, terepszemléken – ezen belül pedig műtárgy felülvizsgálatokon – vehettünk részt, ismertettük az Műszaki Biztonsági Szolgálat feladatkörét és áldásos szerepét árvíz esetén.

A központ több osztályán is megfordultunk, ahol adminisztratív jellegű feladatokat láttunk el. Ilyen volt többek közt a már említett műtárgy felülvizsgálatok jegyzőkönyveinek digitalizálása, de kisebb volumenű, műszaki jellegű feladatokkal is megbíztak bennünket, ami javarészt az ArcGis program keretein belül történt.

Ezúton is szeretnénk köszönetet mondani minden munkatársnak, aki segítséget nyújtott nekünk abban, hogy átfogóbb képet kaphassunk a vízgyűről és hogy biztosították számunkra ezt a lehetőséget. Talán nem is gondoltuk volna, hogy ilyen szeretőgazó ez a rendszer. Sok új tapasztalattal és információval lettünk gazdagabbak a gyakorlat alatt. Az egész olyan volt, mint egy „road-movie”.

(Ruttmayer Niki, Széchenyi Egyetem)

Szivattyú üzemeltető és vízminőségi kárelhárítási gépkezelő képzések

A 2019-es évben július 24. és szeptember 18. között GINOP támogatással valósult meg a szivattyú üzemeltető képzés igazgatóságunknál, ahol a 35 résztvevő elsajátíthatta a vízminőségi kárelhárításban alkalmazott új technológiákat és a szükséges elméleti, gyakorlati és munkavédelmi ismereteket.

A képzés végén a vizsgázók a szivattyú üzemeltető képzés elvégzéséről szóló tanúsítványt kaptak.

Ugyancsak ebben az évben, szeptember és október hónapokban vízminőségi kárelhárítási gépkezelő képzés folyik GINOP támogatással, melynek fő célja a vízminőséget veszélyeztető káresemények megszüntetésének elsajátítása. A képzés során a gép kezelője megismeri a vízminőségi kárelhárításban alkalmazott gépek és eszközök használatát.

A képzés végén a vizsgázók a vízminőségi kárelhárítási gépkezelő képzés elvégzéséről szóló tanúsítványt kapnak.

(Iváncsai Dániel)

Személyügyi hírek

BÚCSÚZUNK

A NYUGDÍJBA VONULÓKTÓL

- Balázné Lampert Zsuzsanna - Vízrendezési és Öntözési Osztály
- Dunai Ferenc - Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Osztály
- Fehér Sándor - Rábai Szakaszmérnökség
- Füzi István - Hansági Szakaszmérnökség
- Haccai Zoltánné - Vízrajzi és Adattári Osztály
- Végh Zoltán - Szigetközi Szakaszmérnökség

Nyugdíjas éveikhez igazgatóságunk jó egészséget kíván.

AZ ELHUNYTAKTÓL

- Horváth Katalin - Igazgatási és Jogi Osztály
- Nyugodjon békében! Emlékét szívünkben őrizzük.

ÚJ MUNKATÁRSAKAT KÖSZÖNTÜNK

- Bori Zsófia - Vízrendezési és Öntözési Osztály
- Horváth Gábor - Vagyongazdálkodási és Üzemeltetési Osztály
- Imre Krisztina - Szigetközi Szakaszmérnökség
- Józsa István - Szigetközi Szakaszmérnökség
- Németh Gyula - Hansági Szakaszmérnökség
- Schneider Éva - Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Osztály
- Sipter István - Műszaki Biztonsági Szolgálat
- Varga Anita - Hansági Szakaszmérnökség
- Vigh Botond - Műszaki Biztonsági Szolgálat

Munkájukhoz sok sikert és jó egészséget kívánunk.

Nyugdíjas klub

A nyár előtti utolsó klub összejövetelünkön Görcsné dr. Muzsai Viktória főiskolai tanár tartott vetítéssel egybekötött – nagyon magas színvonalú – élménybeszámolót „Szentpétervár a „legek város” címmel. Megismerhettük a több mint 5 milliós nagyváros (Nagy Péter cár alapította, ma „Észak Velencéjének” is hívják) főbb nevezetességeit. Az előadó nagyon sok lexikális adatot is ismertetett velünk a városról.

Az előadás után köszöntöttük a kerek éves nyugdíjas klubtagjainkat, név szerint Horváth Vilmost és Kiss Istvánt, akik 70 évesek lettek.

Majd ismertettem a szeptemberre tervezett külföldi – Szlovákiába történő – kirándulás programját. Autóbusszal készülünk a Modra közelében lévő Vöröskő várához, és megnézzük a Driny cseppkő barlangot. Remélem – onnan is, mint eddig mindig sok élménnyel gazdagodva térünk majd haza.

Július, augusztusban nem találkoztunk, a második félévi első klubösszejövetel szeptember 4-én volt.

(Németh Sándorné)

Közösségi élet

MIÉNK VOLT A GÁT

a Gát" Nemzetközi Komáromi Gátfutást, melyre az idei évben június 7-én került sor. Az esemény szervezéséből igazgatóságunk Tatai Szakasz mérnöksége is kivette a részét. A futóversenyt azzal a céllal hozták létre, hogy köszönettel és tisztelettel emlékezzenek meg mindazon szervezetekről és önkéntesekről, akik a 2013. évi komáromi árvíz idején rendkívüli összefogással eredményesen védekeztek az ár megfékezésében. Az emlékfutás rajtvonalára és célpontja is a Monostori Erődben volt, az útvonalat pedig a Duna melletti gáton jelölték ki.

Igazgatóságunktól az idei évben 4 fő indult és az alábbi helyen végeztek:

- Molnár András - korcsoportjában a férfiak között az 1. helyet érte el közepes távon (8450 m) (ld. a fotón jobbra)
- Czane Balázs - korcsoportjában a férfiak között a 2. helyet érte el közepes távon (8450 m) (ld. a fotón balra)
- Szalay Éva - korcsoportjában a nők között a 9. helyet érte el rövid távon (4225 m)
- Battyányi Gábor – korcsoportjában a férfiak között a 22. helyet érte el rövid távon (4225 m)

Kollégáinknak és minden résztvevőnek ezúton is szívből gratulálunk!

(Szabó Henriett)

ZÖLDÁR–2019 EMLÉKFUTÁS

Igazgatóságunk csapata 2019. június 27-én a civil mezőnyben megnyerte a Zöldár-2019 emlékfutás versenyt. Összetettben az összes induló 40 csapatból a negyedik helyet értük el és csak három katonai alakulat tudott elénk kerülni, szoros versenyben. Az első négy csapat 4 percen belül ért be, köztük igazgatóságunk utolsó futója. Utánunk az ötödik befutó 13 perccel (!) később érkezett meg a célvonalhoz, tehát az élbolyban nagyon erős tempót diktáltunk, átlag négy perc körüli kilométerekkel. Az utánunk következő civil csapat (Kisalföld) mintegy 27 perccel később ért be a tizenkettedik helyen. A versenytáv 6 váltóponttal 29,5 km volt összesen és ezt 126 perc alatt teljesítette csapatunk. A hét résztvevő indulási sorrendben: Kozma Tamás (csapatkapitány), Konczné Nagy Andrea, Gombás Károly, Bartal Gergely, Fülöp Péter, Molnár András, Krizsán Zsolt. Gratulálunk a csapatnak!

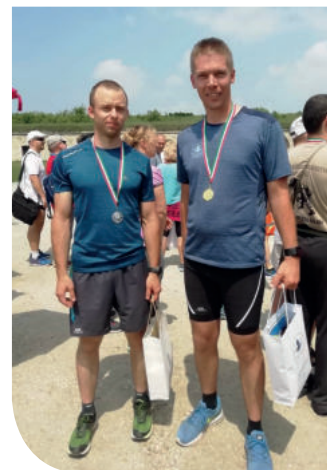
(Gombás Károly)

BALATON–ÁTÚSZÁS

Nincs Balaton-átúszás vízűgy nélkül

Idén 37. alkalommal rendezték meg a Lidl Balaton-átúszást 2019. június 29-én, amelyen ezúttal 9724 fő vett részt. A nevezők Révfülöpről vágta neki az 5,2 kilométeres távnak Balatonboglárig. A víz hőmérséklete 26 °C volt, és kisebb hullámokkal kellett küzdeni. A profik is vízbe ugrottak, a leggyorsabb versenyző 1 óra 1 perc alatt ért célba. Igazgatóságunkat négyen képviseltük. Beérkezési sorrendben: Maller Márton, Kötél Pál, ifj. Pannonhalmi Miklós és Gombás Károly teljesítette az átkelést 2:01-3:01 közötti idővel.

(Gombás Károly)

Staféta

VÍZHEZ KÖTÖTT SZERELEM

Molnár András

Gyulán születtem 1979. március 21-én. Gyerekkoromat Gyulaváriban a Fehér-Körös partján töltöttem el szüleimmel és két testvéremmel. Már itt kialakult a víz szeretete, ami a horgászattal egyre mélyebbé vált. Suhancként rendszeresen „lógunk” a gyulai tús gátnál, ahol a gátörnek (Galbács Zoli bácsinak) segítettünk a kisebb munkáknál. Pályaválasztáskor az ő javaslatára jelöltem be a békéscsabai vízmű – Vásárhelyi Pál Műszaki Szakközépiskola – vízügyes képzését.

A vízügyi szakközépiskola befejeztével beadtam felvételi jelentkezésemet Bajára az Eötvös József Főiskola Műszaki Fakultására. Itt három tartalmas évet töltöttem el és országos barátságok kötődtek. Tankörtársaim javarészt a vízügyeknél helyezkedtek el, többen Győrött, míg én a Körös-Vidéki Vízügyi Igazgatóságon kezdtem meg munkásságomat az Árvízvédelmi és Folyószabályozási Osztályon a Folyamos csoportban.

Fél év után megkerestek a vállalkozói szférából és visszautasíthatatlan ajánlatot kaptam. Gyorsan elváltam szülővárosomtól és az útépitésben kezdtem el dolgozni. Itt rengeteg kivitelezési gyakorlatot szereztem és megismerkedtem az irodán kívüli léttel – még az allergiám is elmúlt az aszfaltgőzben.

A folyamatos vándorlásnak köszönhetően megismertem az egész Dunántúlt, de hiányzott a kiszámíthatóság, a víz közelsége.

Akkori párom – ma már feleségem, Gabriella – győri volt, így ezt a térséget céloztam meg. 2001. év végén beadtam pályázatomat az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóságra, ahova 2002. január 2-ával felvettek az Árvízvédelmi és Folyószabályozási Osztályra. Akkori egységvezetőm – Láng István – első körben a Rába folyógazdálkodási projekt feladataival bízott meg. Területként a Lajta vidéket és a Dunakiliti duzzasztóműhöz tartozó feladatokat kaptam meg, mely 2003-ban bővült a teljes Mosoni-Dunával.

Árvízvédelmi beosztásom is a Lajtához kötött, ahol Sűmegi Zoltó védelemvezető keze alatt tanultam meg először a műszaki feladatokat, majd helyettesként a védekezés irányítását.

A vízügy lehetővé tette, hogy tanulmányaimat folytassam a Budapesti Műszaki Egyetem Vízépítési Tanszékén, ahol államvizsgát is tettem.

2006 márciusában a Lajtán kezdtük az árvízvédekezést, majd a dunai védekezésnél a műszaki ügyeleten, utána a Kárfelmérő Szakcsoport keretében tevékenykedtem, amíg május végén átvezényeltek a Tiszára. Júniusban érkeztünk vissza, amikor ismét a Lajtán kellett felállítani az árvízvédelmi szervezetet. Rövid idő alatt sokat tanultam a szervezet felállításától a védekezésen át, a bontásig, majd a kárfelmérésen keresztül a helyreállítást is.

Feleségemmel – aki szintén vízügyes mérnök – 2004. májusában házasodtunk össze és azóta is boldog házasságban élünk és neveljük három gyermekünket.

A munka mellett kedvenc hobbim a horgászat megmaradt és a Duna szerelmese lettem. Közben megismerkedtem a hajóvezetéssel, ami szintén a nagy folyamhoz köt. A Szap-Szob közötti szakaszon szinte minden gödröt, zátonyt és mellékágat megismertem.

2009-ben váratlanul ért az akkori vezetőség döntése, mely szerint rám gondoltak a Tatai szakaszmérnökség vezetői posztjának betöltésére. Akkori felettesem Baross Károly főmérnök bizalma és az elődöm Koltai Gábor, valamint a szakaszmérnökség állományának segítségével átlendítettem a kezdeti nehézségeken. Az azóta eltelt 10 év életmem részévé tette a szakaszmérnökséget és annak ügyes-bajos dolgait. Szerencsém volt részt venni a területünket érintő fejlesztési projektek lebonyolításában és előkészíteni Esztergom árvízvédelmi fejlesztését is.

Immár szakaszvédelem-vezetőként éltem meg a nagy dunai árvizeket. 2010 májusában a rendkívüli csapadék okozott jelentős árvizeket, amikkel meg kellett küzdeni, majd júniusban megjött a dunai ár hullám is. Egyszerre voltunk árvízvédelmi, belvízvédelmi és helyi vízkárelhárítási készültségben. Majd jött a 2013-as rendkívüli árvíz. Komáromban 45-cm-rel dőlt meg az LNV (=valaha mért legnagyobb vízszint), ami hatalmas feladatot adott számunkra a Komárom-almásfüzítői árvízvédelmi szakaszon. Győztünk! Az összefogás, mind ágazati, mind civil szférában hatalmas volt és mindenki keze munkája kellett a hatékony védekezéshez. Szerencsére azóta elkészült a 01.02. védelmi szakasz árvízvédelmi töltéseinek fejlesztése, ami sokkal biztonságosabbá teszi a védekezést.

A vízügy életem részévé vált és már el sem tudnám képzelni nélküle a jövőmet. Fiatalabb koromban az idősebbek sokat beszéltek a „vízügy nagy családjáról”, amit most kezdtem igazán megérteni. A kollégák segítik, támogatják, tanítják a fiatalabbakat, akiknek ezt a tudást majd tovább kell adni az utánuk következő generációnak. Sokáig a legfiatalabbak közé tartoztam – sőt 29 évesen a legfiatalabb szakaszmérnök voltam az országban – de az elmúlt évtizedben bekövetkezett generációváltásnak köszönhetően az „öregek” közé kerültem.

Nagyon megfiatalodott az ágazat és teljesen új szemléletet hoztak, a működésünk kiszámíthatóbb lett és már nem lebeg a fejünk fölött, hogy hozzácsapnak minket valamelyik szervezethez. A további sikeres működésünkhöz elengedhetetlen, hogy az idősebbektől a tudást megszerezzük. Nagyon fontos még a szakmánkban, hogy helyismerettel is rendelkezünk. A vízgazdálkodást nem lehet a vízrendszer és környezetének ismerete nélkül végezni, ezért mindenkinek azt javaslom, aki irodában van vagy keveset jut ki területre, hogy irány a vízpart, amikor csak lehet.

A stafétát Baross Károlynak szeretném átadni, aki főmérökként jelentős szerepet töltött be az ÉDUVIZIG életében és bizalmat szavazott nekem szakaszmérökként.

Egy kis történelem

KÜLÖNLEGES VÍZÁLLAPOTOK A FERTŐ TAVON — EGY KÖZELGŐ ÉVFORDULÓRA —

1. RÉSZ

A mérsékelt, illetve nedves éghajlatú övezetekre az ún. nyitott, lefolyásos állóvizek a jellemzőek, míg a zárt, lefolyástalan tavak a sztyeppék, puszták kísérei ritkán fordulnak elő a mérsékelt éghajlati övben. Ilyen zárt sztyepp tavak legnagyobb és egyben legnyugatibb tagja a Fertő tó, mely különleges természeti adottságaival, környezetére gyakorolt hatásával egyedülálló jelenség. Egy időben a tó a „titokzatos” jelzőt is viselte, mivel időnként kiszáradt, és csak évek múltán telt meg újból vízzel.

A tó elnevezéséről Hunfalvy Pál a következőket írja: „Mind a Balatonra, mind a Fertőre a rómaiaknál csak a Pelso név divatozott. A folyónevek megmaradtak a rómaiak után, s átöröklődtek a magyarokra. A Pelso tónév megváltozik. A nagyobbikra talán már az avarok közt élt szlovénektől a Balaton (blatō – sár) név ragad, s rajta marad a magyarok közt is, kik az ottani szlovéneket magokba olvasztották. A kisebbik tónak Fertő lesz a neve, mely magyar szó, ugyanazt jelentő, mint Balaton”

A történelmi adatok alapján római írások beszélnek egyrészt a Fertő tónak, a Lacus Peiso-nak nagy kiterjedéséről, másrészt arról, hogy egyszer kiszáradt.

1074-ben Salamon király a besenyőket a tóba borította, tehát akkor nagy volt a víz, 1096-ban Könyves Kálmán tanácskozást hívott össze Sopronban az „új tó partja mellé”, Anonymus sárnak, mocsárnak nevezi a tavat. 1237-ben szó van rójogról, tehát Illmitz és Rust között vízi közlekedés volt.

1270-ben arról szólnak a feljegyzések, hogy II. Ottokár cseh király 40 lovasa és 300 gyalogosa alatt beszakadt a tó jege és vízbe fulladt.

1300-ban a tó környéki lakosok elhagyták a térséget. A Fraknói-vár levéltárában található a boldogasszonyi Ferences rend kézirata latin szöveg: „Fekszik ezen szentélynek (Boldogasszony) közelében egy bizonyos tó, mely közönségesen Fertőnek neveztetik, melyet

a legrégebbi időben soha sem láttak az országban, hanem annak helyén egykor községek álltak, melyek Fraknó várához tartoztak. Ez a tó hatalmasan terjedni és szélesedni kezdett, az 1300. évben azon időben az emberek elhagyták, a községek elmenekültek.”

A XV. században annyira megáradt a tó, hogy név szerint is említett magyar községeket elöntött.

1501-ben Aventinus megadja a tó méreteit, melyek szerint a Fertő kiterjedése a mainak felelt meg. A XVI. sz. második felében hirtelen nagyon lepadt a víz, a bécsi piacról elmaradt a fertői hal. Ekkor bizottság vizsgálta az elapadás okát és megállapították, hogy gróf Nádasdy Tamásné elvezette a Rábca, ill. Répce vizét, amely eddig a Fertőbe ömlött. A XVII. sz. közepén újra elöntötte a víz csaknem egész árterületét, 1683-ban azonban a Bécs felé nyomuló törökök szinte száraz lábbal keltek át a tavon.

1677-ben a rusti várostoronyra rávésték a tó Rust és Illmitz közötti távolságát – 3.830 öl (7.262 m), ami ugyanannyi volt 1880-ban is. 1740-ben a tó majdnem teljesen kiszáradt, de 1786-ban 515 km²-re nőtt, tehát majdnem kétszerese a mainak.

A XIX. sz. elejéről több feljegyzés szól arról, hogy a Répce vagy a Rábca vize behatolt a Hanságba és a Fertőbe, sőt 1830-ban a Lajta folyó is betört. 1801-ben kicsi volt a tó, 1804-ben rövid időre megáradt, majd ismét apadt. 1811-ben 1000 lépéssel beljebb húzódtott a víz. 1831-1840 között szárazság volt és a tó majdnem egészen kiapadt. 1837-1838-ban megáradt és területe 1844-ben 356 km²-re nőtt. 1853-ban igen magas volt a vízállás, ettől fogva fokozatosan apadni kezdett, míg 1868-ban teljesen kiszáradt.

(Pannonhalmi Miklós)

A felhasznált irodalom kérésre a szerzőnél rendelkezésre áll.

IMPRESSZUM

KIADÓ:

FELELŐS KIADÓ:

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG VEZETŐJE:

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG TAGJAI:

FOTÓ:

CÍM:

TELEFON:

E-MAIL:

NYOMDA:

Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság

Németh József, igazgató

Sütheő László, műszaki igazgatóhelyettes

Szabó-Horváth Ágnes, Hofer Laura,
Fedorné Czajlik Erzsébet, Szabó Henriett,
Dömötör Szilveszter, Gombás Károly

Haczai Zoltánné és ÉDUVIZIG archívum

9021 Győr, Árpád út 28-32.

96/500-000

titkarsag@eduvizig.hu

Duna-Mix Kft., Vác